

BUITENGEBIED

NABBEGAT EN ZEVENHUIS

TRADITIONEEL LANDSCHAP

Het buitengebied van Nabbegat en Zevenhuis is in de afgelopen eeuw weinig veranderd. Het open gebied wordt veel gebruikt voor akkerbouw van mais en aardappelen, met her en der boerenerven. Boven deze velden jaagt onder andere de buizerd op muizen. Daar waar het open gebied plaatsmaakt voor struiken en ruige plantengroei kan de grasmus uitbundig zingend worden gehoord. In de ruigte vindt ook de schuwe haas een veilig onderkomen.

De akkerbouw zorgt voor veel voedsel voor dieren, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van mest, oogstresten en akkerkruiden. De dooiergele mestzwam groeit bijvoorbeeld, zoals de naam al zegt, op en nabij mest. Insecten die hier op afkomen zijn op hun beurt weer voedsel voor andere dieren. Zo kunnen boerenzwaluwen in de zomer in grote groepen worden gezien, jagend op vliegende insecten. Ook de spreekvlieg vindt zijn plek op het erf, waar de soort op insecten jaagt; met name emelten, de larven van de langpootmug, staan op het menu. Zo zijn de medebewoners van de boer nuttig bezig met het verminderen van het aantal insecten. Ook vleermuizen zoals de laatvlieger en rosse vleermuis zijn echte insecteneters en gebruiken de boerenlanden om te jagen.

WATERLEVEN

Verscholen in het buitengebied bevindt zich natuurbegraafplaats de Maashorst. Hier vind je poelen, open zand en veel bloeiende kruiden. Hier groeien veel verschillende kruiden en andere planten zoals beemdkruid, akkerdistel, steen-anjer, bevertjes en vlasbekje. Het is dan ook niet verrassend dat je hier veel vlinders ziet zoals het Icarusblauwtje, bruin zandogje en distelvlinder. Aan de waterrand zijn bijzondere planten te vinden zoals oeverkruid en hol moerasvorkje. In de lucht zijn vele libellen en juffers de baas zoals de grote keizerlibel en de watersnuffel.

Wie goed zoekt vindt hier ook de levendbarende hagedis en de rugstreeppad. Beide soorten zijn bijzonder door de manieren die zij hebben gevonden om zich voort te planten. Zo ontwikkelt de levendbarende hagedis haar ei al in het lichaam, waarna het zeer snel nadat het is gelegd uitkomt. De rugstreeppad kiest een andere aanpak door veel eieren af te zetten in ondiep water dat snel opwarmt. Zo kunnen de nogal hulpeloze larven van deze pad, vergelijkbaar met kikkervisjes, snel groeien en veranderen (metamorfoserende) in kleine rugstreeppadjes.



Natuurbegraafplaats
Maashorst (Econsultancy)



Nabbegat
(Econsultancy)



Zevenhuis (Google Maps)



GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 1011 ha

Functie Buitengebied

Bodem Hoge zwarte enkeerd en veldpodzolgronden

Overig

KARAKTERISTIEK

Het gebied rond Nabbegat en Zevenhuis is een open agrarisch gebied aan de rand van de bossen van de Schaijksche heide. Het is een traditioneel gebied dat door de jaren heen weinig is veranderd. In 1930 is het naastgelegen heideterrein beplant met bos. Verder is de bebouwing de laatste eeuw weinig veranderd. Hier bevinden zich verspreide kernen van Nabbegat, Voederheil, Zevenhuizen en agrarische erven.

Door deze regio lopen breuklijnen van de Peelrandbreuk. Deze breuk loopt noordwest-zuidoost door dit gebied en dankt zijn naam aan de Peel. Deze breuk zorgt voor hoogteverschillen en dat er elders in de regio kwelwater omhoogkomt.

Dit gebied heeft een agrarisch karakter, met verspreide erven en weilanden. Ook wordt het gekenmerkt door de aanwezigheid van recreatieterreinen, maneges en een natuurbegraafplaats.



BOSRIJK IS KLEURRIJK

In dit gebied zijn enkele opvallende parken en bosrijke terreinen aanwezig. Daar waar in recreatieparken oudere bomen aanwezig zijn zoals zomereik en ruwe berk ontstaan nestplaatsen voor vogels. In boomholtes en nest-kasten broeden de bonte vliegenvanger en de gekraagde roodstaart. Deze vogels jagen vanaf een zitpost op insecten. De ‘lachende’ roep van de felgekleurde groene specht kan hier worden gehoord. In deze bosgebieden is nog een kleurrijk dier te zien: de rode eekhoorn. Dit acrobatische zoogdier gebruikt de boomtoppen om te zoeken naar eikels en noten en om zijn nest van bladeren in te bouwen. Onder de bomenlanen van eik en berk staat de beroemde rood witte vliegenzwam. Deze zwam gaat een samenwerking aan met bomen, ook wel symbiose genoemd. Boom en paddenstoel communiceren onder de grond met elkaar en wisselen zo voedingsstoffen uit. De eikenbloedzwam groeit dan weer dakpansgewijs op hout van dode eiken en kleurt dieprood wanneer deze wordt beschadigd. Ook de berkenzwam en grote parasol-zwam groeien hier. Zo zijn de bosbodem en de bomen zelf zeer kleurrijk.

AAN DE BOSRAND

Het open gebied van Nabbegat en Zevenhuis wordt aan de westkant begrensd door de bosrand van het natuurgebied de Maashorst. In het verleden werden hier schapen gehouden, werd bosbouw beoefend

en werd het akkerland verrijkt met mest en heideplaggen. In de natuur is vaak veel afwisseling te vinden op randen: denk aan een oever, kustlijn of bosrand. Maar ook zijn hier veel lagen begroeiing te vinden (kruiden, struiken, bomen). Planten zoals kruisbladwalstro en gewone ossentong doen het goed op dit soort halfopen plekken. Ook zoogdieren, zoals reeën en dassen, houden vanaf de bosrand nauwlettend in de gaten of de kust veilig is. Als dit het geval is, grazen de reeën in de nacht en schemering op de akkers en weilanden en gaat de das op zoek naar regenwormen, bessen, noten en mais. Zodra de zon weer opkomt vertrekken ze weer naar de veilige bosrand om te wachten tot het weer avond is.

De meer open delen van het buitengebied van Nabbegat en Zevenhuis bieden leefgebied voor zeldzame vogelsoorten zoals de veldleeuwerik en het paapje. De veldleeuwerik is een soort die sterk in aantallen achteruit is gegaan. Dat is jammer, want de vogel is een zeer uitbundige zanger en de mannetjes maken fraaie vluchten tot wel honderd meter hoogte om indruk te maken op vrouwtjes. Het paapje is een evengoed mooie vogel, die een meer verborgen bestaan leidt. Vanaf een zitpost, bijvoorbeeld een weidepaaltje, wordt gejaagd op insecten. De mannetjes en vrouwtjes blijven tijdens het broedseizoen in elkaars buurt. In het najaar trekt de soort duizenden kilometers om ten zuiden van de Sahara te overwinteren.

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Boerenwaluw
- Bonte vliegenvanger
- Buizerd
- Gekraagde roodstaart
- Gele kwikstaart
- Grasmus
- Groene specht
- Paapje
- Spreeuw
- Veldleeuwerik

ZOOGDIEREN

- Das
- Eekhoorn
- Egel
- Haas
- Konijn
- Mol
- Ree
- Rosse woelmuis
- Steenmarter
- Vos

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Watervleermuis

DAGVLINDERS

- Bont zandoogje
- Bruin blauwtje
- Citroenvlinder
- Distelvlinder
- Hooibeestje
- Icarusblauwtje
- Klein geaderd witje
- Kleine parelmoervlinder
- Koevinkje
- Oranje zandoogje

LIBELLEN

- Bruine winterjuffer
- Grote keizerlibel
- Kleine roodoogjuffer
- Lantaarntje
- Smaragdlibel
- Viervlek
- Vuurjuffer
- Watersnuffel
- Zuidelijke keizerlibel
- Zwerende pantserjuffer

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- Rugstreeppad
- Groene kikker (onb.)
- Alpenwater-salamander
- Kamsalamander
- Bruine kikker
- Bastaardkikker
- Gewone pad
- Kleine water-salamander
- Levendbarende hagedis

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Borstelroofvlieg
- Gestreepte eikenblindwants
- Grote groene sabelsprinkhaan
- Oranje wortelboorder
- Sint-Jacobsvlinder
- Snortikker
- Strooiselmot
- Veldkrekkel
- Zwarte c-uil

VAATPLANTEN

- Beemd kroon
- Bevertjes
- Gewone ossentong
- Kruisbladwalstro
- Oeverkruid
- Steenanjer
- Veldsalie
- Vlasbekje
- Wolfspoot

OVERIGE

- Berkenzwam
- Bleek dikkopmos
- Dooiergele mestzwam
- Eikenbloedzwam
- Gewone beurszwam

Watersnuffel
(H. Looman)



Ree
(V.R. Jeronimus)



Boerenwaluw
(V.R. Jeronimus)



BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl). Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op [ObsIdentify](https://www.obsidentify.nl).

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS HET BODEMLEVEN

De 'ambassadeur' van het gebied het bodemleven. Dit is gekozen als vertegenwoordiger, omdat in dit deelgebied kansen voor verbetering van het leefgebied zijn. Net als alle andere soorten heeft bodemleven behoefte aan voedsel, vocht en een geschikte verblijfplaats. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR



Vocht: Bodemleven bestaat uit bacteriën, schimmels, nematoden en nog veel meer organismen. Protozoën zijn eencellige organismen die schimmels en bacteriën eten. Deze organismen hebben een vochtige bodem nodig om te kunnen bewegen. Door het beregenen van droge grond kunnen de protozoën groeien en de bacteriën en schimmels in de bodem regelen.



Verblijfplaats: Bodemleven bevindt zich in de grond en wordt aangetast door grondbewerking. Door de bodem zo min mogelijk te verstoren, komen meer bodembewoners voor.



Voedsel: Plantenresten worden afgebroken en voedingsstoffen hieruit komen vrij. Groenbemesters of mulch zorgen voor een goede bodembedekking. Na omwerken in de grond, verrijken groenbemesters de grond met organisch materiaal.



Regenwormen (iStock)

Mol (iStock)

VERBETERMAATREGELN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Half open agrarisch landschap.	Een volledig natuur- en waterdooradering van het landschap met kleinere agrarische percelen.	Verbeteren strooisellaag door grondverbeterende plantensoorten zodat de bodem niet te zuur wordt voor het bodemleven.	Verbeteren strooisellaag door grondverbeterende plantensoorten zodat de bodem niet te zuur wordt voor het bodemleven.
Boerderijen en veel verharde wegen.	Groene structuur die aansluit op natuurgebied de Maashorst.	Aanplanten van lijnvormige gemengde hagen en houtsingels.	Resten van planten of maaisel op de akkers strooien zodat het bodemleven ook in de winter voedsel kan vinden.
Relatief weinig bodemleven.	Gevarieerde bermen in soorten en structuur.	Sloten minder diepen maken of dempen waar het kan.	Aanplanten van lijnvormige gemengde hagen en houtsingels op huidige perceelsgrenzen.
Relatief eenvormige boomstructuur (eikenlanen).	Meer verschillende boomsoorten en structuur in laanbeplanting en waar plek is struiken/struweel.	Meer waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers.	Meer waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers.
Relatief weinig variatie in soorten en structuur in bermen.		Gebruik geen gif.	Rommelhoekjes laten ontstaan, dit biedt voordelen voor jagende uilen.
		Invoeren van een gefaseerd maaibeleid bij bermen en oevers (niet alles in één keer maaien).	Maak bloemrijke graslanden of akkerranden.
			Gebruik geen gif.